

► Sinds het bombardement op haar dorp Glane is Annie Bok-De Vries blind



Haar ogen staren in het niets. Sinds 15 februari 1945, de dag dat de bommen vielen op haar dorp Glane, is Annie Bok-De Vries (85) blind. Praten over wat er die dag gebeurde, doet ze liever niet. „Ik leef nog. Dat is het grootste geschenk dat ik kon krijgen.”



Glane is maar klein. Er was niets. Ik was 8 jaar. Hoe had ik dit kunnen weten?

– Annie Bok-De Vries

‘Het licht ging uit, helaas voor altijd’

Herman Haverkate
Overdinkel/Glane

Ze zit aan de keukentafel en wijst op haar hoofd. Daar, ergens achter of rond haar ogen, moeten de bom-splinters nog zitten. „De dokters konden die niet meer verwijderen. Ik draag ze mee, tot op de dag dat ik er niet meer ben. Zo gaat dat met oorlogen. Wie pech heeft, raakt ze nooit meer kwijt.”

Ze is van februari 1936, Annie Bok-De Vries. Een kind nog op die fatale dag in 1945, als geallieerde vliegtuigen bij vergissing het grensdorpje Glane bombarderen. Ze speelt op straat zoals altijd. „Het was mooi weer. Wel koud, maar heerlijk om buiten te zijn.” Ze ziet de vliegtuigen komen en beseft niet wat die donkere voorwerpen zijn die ze naar beneden zien vallen. „Glane is maar klein. Er was niets. Ik was 8 jaar. Hoe had ik dit kunnen weten?”

Drie doden

De bommen, zo’n 35 stuks, treffen de buurt pal aan de grens waar ze woont. Er vallen drie doden en zeven gewonden. 120 huizen worden beschadigd, waarvan 25 onherstelbaar. „Van anderen heb ik gehoord wat er is gebeurd. Ik stond naast een huis dat een voltreffer kreeg. Ik werd bedolven onder het puin. Zelf weet ik niets. Het licht ging uit, in mijn geval helaas voor altijd.”

15 februari 1945: het is de dag waarover ze eigenlijk nooit meer heeft willen praten. „Wat voor zin heeft dat, je moet toch verder”, zegt ze aan de keu-

kentafel van haar kleine huis in Overdinkel. Echtgenoot Wouter (87), al 63 jaar haar steun en toeverlaat, zit naast haar. Als kind nam hij haar al mee aan de hand en dat is altijd zo gebleven. Ze trouwden in 1958 en kregen vijf kinderen. „We hebben het met elkaar gered. Blind zijn is erg, maar er zijn ergere dingen in het leven. Als je voortdurend terugdenkt, kom je niet meer vooruit.”

Arm gezin

Ze komt uit een arm gezin. Haar vader werkt in het kader van de werkverschaffing aan het Twentekanaal als ze in Zutphen wordt geboren. Later verhuizen ze naar Twente. Eerst Losser en vervolgens naar Glane. Op de dag van het bombardement zit haar vader kortstondig vast in de gevangenis.

„Hij had hout gesmokkeld. Dat deden er wel meer uit het dorp. Later op de dag mocht hij naar het ziekenhuis om mij te bezoeken. Mijn moeder was alleen thuis. Ze stond aan het fornuis toen de vliegtuigen kwamen. Een van mijn broers is gewond geraakt in de

tuin. Over wat er met mij is gebeurd, heeft ze altijd gezwegen. Ons huis is compleet verwoest. We zijn er nooit meer teruggekeerd. Toen ik terugkwam uit het ziekenhuis, woonden we in Overdinkel.”

In de uren na het bombardement wordt betwijfeld of ze het wel zal halen. „Ze hebben me op een deur gelegd en naar een boerderij gebracht.” Wanneer precies ze weer bijkwam, kan ze zich niet herinneren. „Eén oog was compleet weg, het andere was zwaar beschadigd. Ik kon niets meer zien. Vooral de eerste jaren was het moeilijk om dat te aanvaarden.”

Na de oorlog verblijft ze enige jaren in een blindeninstituut in Grave. „Ik heb er van alles geleerd. Ik kan heel veel, maar niet alles. Werken ging niet meer. Maar hier thuis red ik me best. Dat gaat blindelings. Vijf kinderen om me heen: dat is nooit een probleem geweest.”

Altijd samen

Nu, met het klimmen van de jaren, is haar wereld klein geworden. „Als ik buiten kom, dan is het altijd samen. Samen ook hebben we mooie reizen gemaakt. Ik leef van geuren, geluiden, verhalen op radio en televisie. En natuurlijk autorijden met Wouter: dat is is een van de mooiste dingen die we kunnen doen.”

Vandaag, de dag van het bombardement, zal zijn als alle dagen. Bij het monument dat er nu staat in Glane, is ze één keer geweest. „Ik kom er liever niet. Herdenken heeft voor mij weinig zin. Denken aan die dag doe ik al genoeg.”

◀ Annie Bok-De Vries, samen met haar man Wouter: „Denken aan die dag doe ik al genoeg.”



◀ Monument in Glane ter herinnering aan het bombardement van 15 februari 1945. FOTOS REINIER VAN WILLIGEN